

Zmiany wsteczne i postępowe

Zmiany wsteczne

(*metamorphoses regressivae*, regressive changes)

- Zanik (*atrophia*, atrophy)
- Zwyródnienie (*degeneratio*, degeneration)
- Martwica (*necrosis*)

Zanik (*atrophia*, atrophy)

- Stopniowe zmniejszanie się komórek, tkanek, narządów lub całego ciała już po osiągnięciu normalnego rozwoju

Zanik

- Fizjologiczny (physiological a.)
- Patologiczny (pathological a.)

Zanik

- Z. z wyniszczenia (a. ex inanitione, emaciation atrophy)
- Z. z beczynności (a. ex inactivitatae, a. from inactivity)
- Z. z nadczynności (a. ex hyperactivitatae, a. from hyperactivity)
- Z. nerwowo-odżywczy (a. tropho-neurotica, trophoneurotic atrophy)
- Z. z ucisku (a. ex compressione, compression a.)
- Z. na tle nerwowym (a. neurotica, neural a.)
- Z. dyskorelacyjny (a. e(x) dyscorrelatione, discorrelation a.)

Zwyrodnienie (*degeneratio*, degenaration)

- Stan, w przebiegu którego w komórkach, lub istocie międzykomórkowej, pojawiają się substancje, które fizjologicznie tam nie występują, lub występują w śladowych ilościach

Zwyrodnienie

- Z. miąższowe (*d. parenchymatosa*, parenchymatous d.)
- Z. wodniczkowe (*d. hydropica*, hydropic d.)
- Z. szkliste (*d. hyaline*, hyaline d.)
- Skrobiawica (amyloidosis)
- Z. tłuszczowe (*d. adiposa*, adipose d.)
- Z. mineralne, np. zwapnienie (*calcificatio*, calcification)

Martwica (*necrosis*)

- Miejscowa, nagła śmierć komórki. Może być poprzedzona szeregiem zmian wstecznych – obumieraniem (necrobiosis). Martwicy towarzyszą zmiany morfologiczne i chemiczne w jądrze, cytoplazmie i istocie międzykomórkowej. Znika struktura komórki, powstaje jednolita, trudno barwiąca się masa.

Martwica

- M. skrzepowa (*n. coagulativa*, coagulative n.)
- M. rozplywna (*n. colliquativa*, colliquative n.)
- Zgorzel (*gangrena*, gangrene)
 - Z. sucha (*g. sicca*, dry g.)
 - Z. wilgotna (*g. humida*, wet g.)
 - Z. gazowa (*g. emphysematosa*, gas g.)

Zmiany postępowe (*metamorphoses progressivae*, progressive changes)

- Odrost (regeneratio, regeneration)
- Przetwarzanie (metaplasia)
- Przerost (hypertrophia, hypertrophy)
- Rozrost (hyperplasia)
- Gojenie się ran (reunio vulneris, wound healing)
- Nowotworzenie (neoplasia)

Odrost (*regeneratio*, regeneration)

- Odbudowa zniszczonych i zużytych komórek i tkanek. Odrost zachodzi do chwili morfologicznego i czynnościowego odtworzenia tkanki, dlatego odrost występuje tylko w niektórych typach tkanki. Zachodzi w warunkach fizjologicznych lub patologicznych

Przetwarzanie (*metaplasia*)

- Przekształcenie się jednej dojrzałej tkanki w inny, pokrewny typ zróżnicowanej tkanki. Traktowany jako zmiana adaptacyjna – z reguły tkanka delikatniejsza przekształca się w bardziej odporną.

Przerost (*hypertrophia*, hypertrophy)

- Powiększenie się tkanki lub narządu w wyniku powiększenia się objętości (NIE LICZBY!) komórek

Rozrost (*hyperplasia*)

- Powiększenie się tkanki lub narządu w wyniku zwiększenia LICZBY komórek w tkance lub narządzie

Gojenie się ran (*reunio vulneris*, wound healing)

- G. przez rychłozrost (r. per primam intentionem, h. by primary adhesion)
- G. przez ziarninowanie (r. per secundam intentionem, h. by granulation)

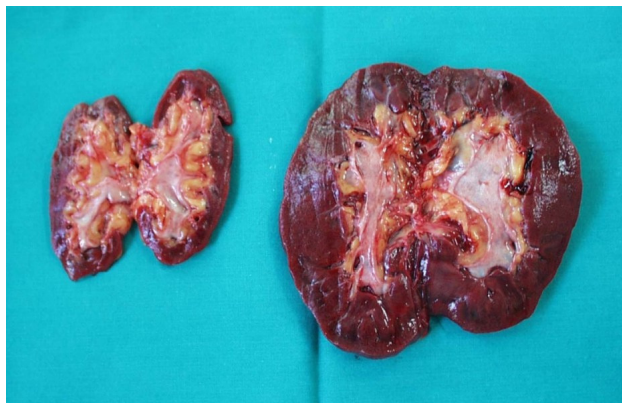
Nowotworzenie (*neoplasia*, tumorigenesis)

- Niepohamowany, bezcelowy, niekontrolowany przez organizm rozplem komórek.

Nowotwory (*neoplasmata*, neoplasms, tumours)

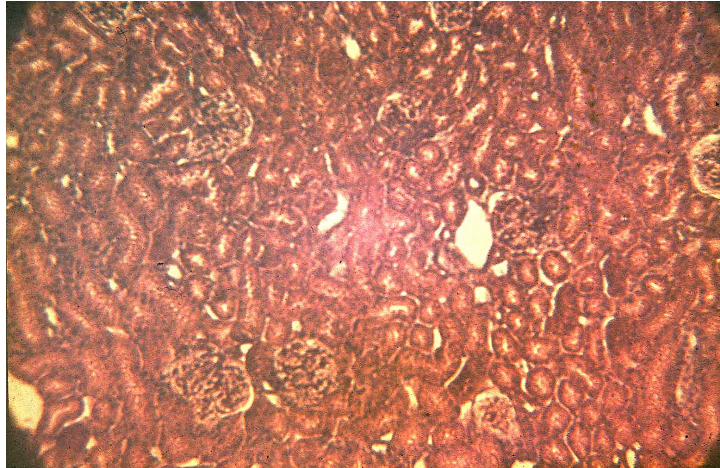
- N. łagodne (*n. benigna*, benign t.)
- N. złośliwe (*n. maligna*, malignant t.)

Zanik

Zanik mięszu nerki

Zwyrodnienie

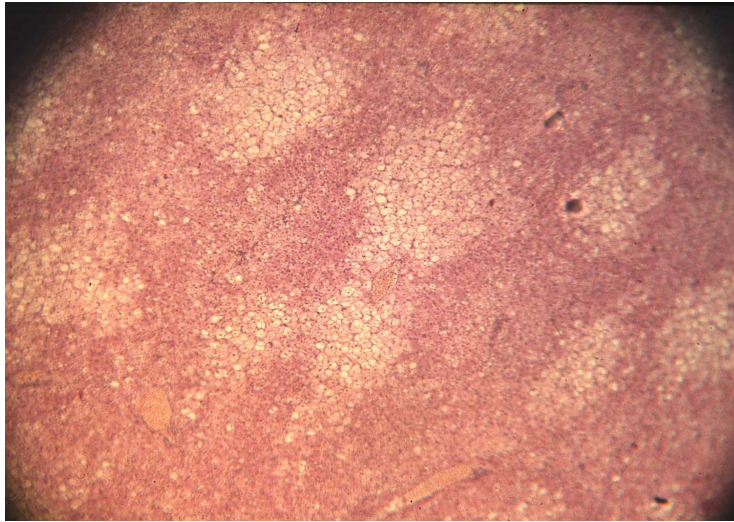
Zwyrodnienie miąższowe nerki

Stłuszczenie

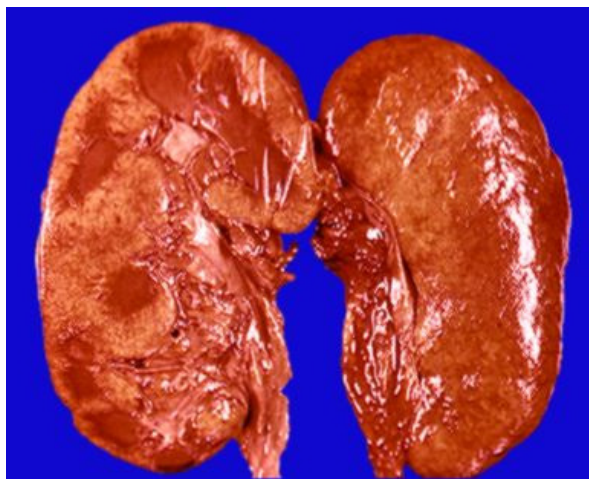
Zwyrodnienie tłuszczowe wątroby

Stłuszczenie

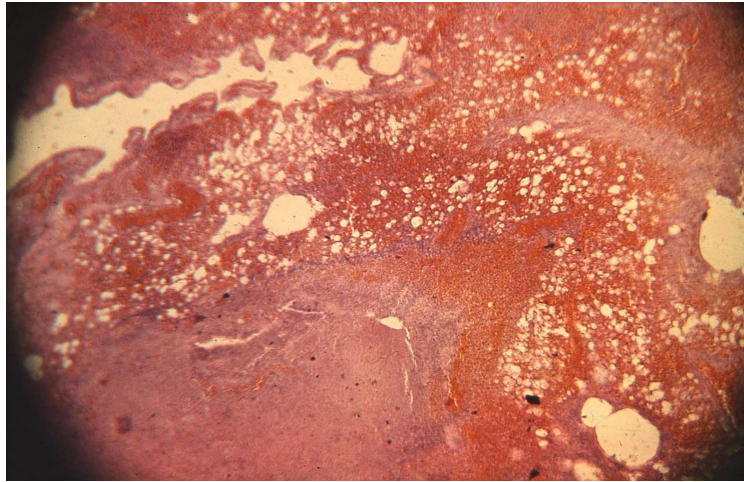
Zwyrodnienie tłuszczowe wątroby

Skrobiawica

Skrobiawica (zwyrodnienie skrobiowe) nerki

Zwyrodnienie szkliste

Zwyrodnienie szkliste nerki

Martwica

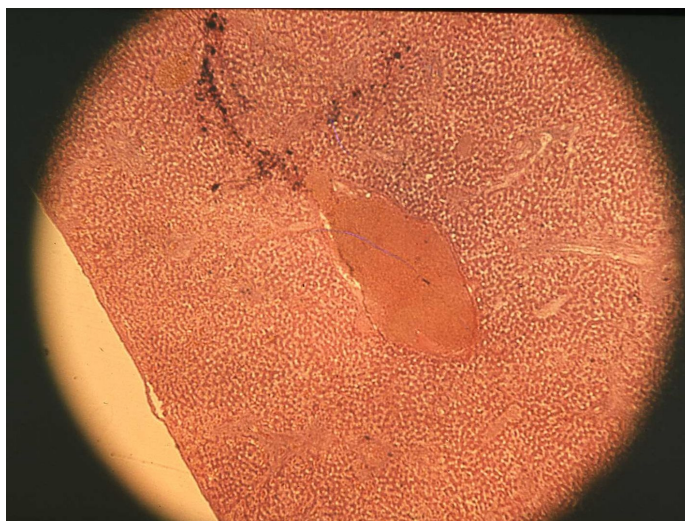
Ogniska martwicy w nerce

Martwica

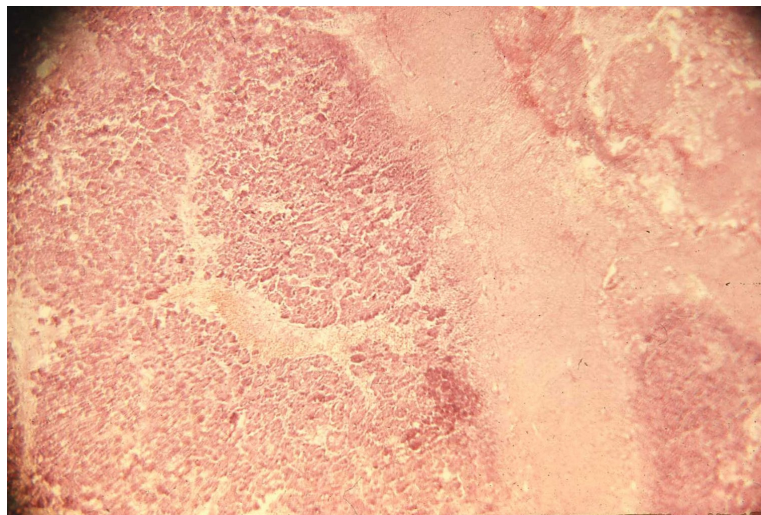
Ostra rozległa martwica wątroby

Martwica

Ognisko martwicy w wątrobie

Martwica

Martwica wątroby

Martwica

Martwica skóry

Zgorzel sucha

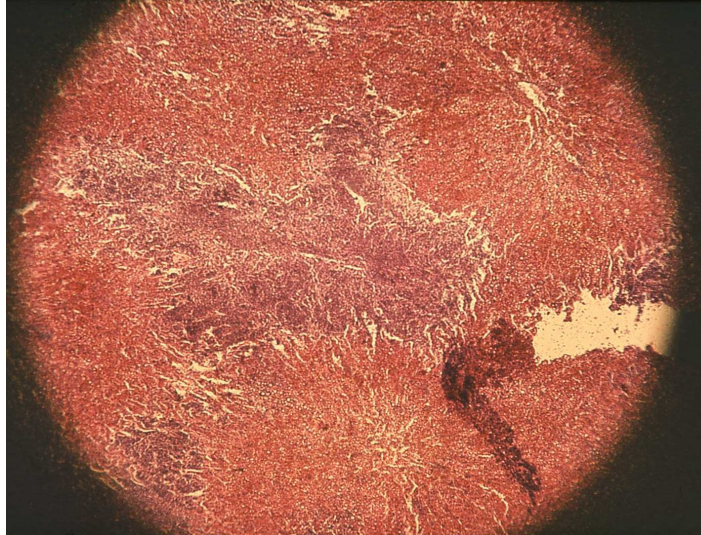
Zgorzel sucha palców

Zgorzel gazowa

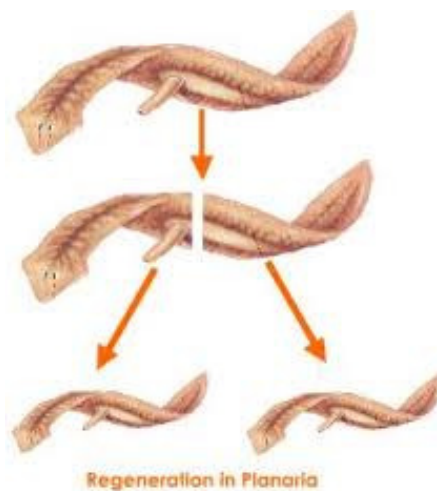

Zgorzel gazowa w okolicy kostki

Marskość wątroby (cirrhosis hepatis)

Odrost

Regeneracja u wyławka białego

Przetwarzanie

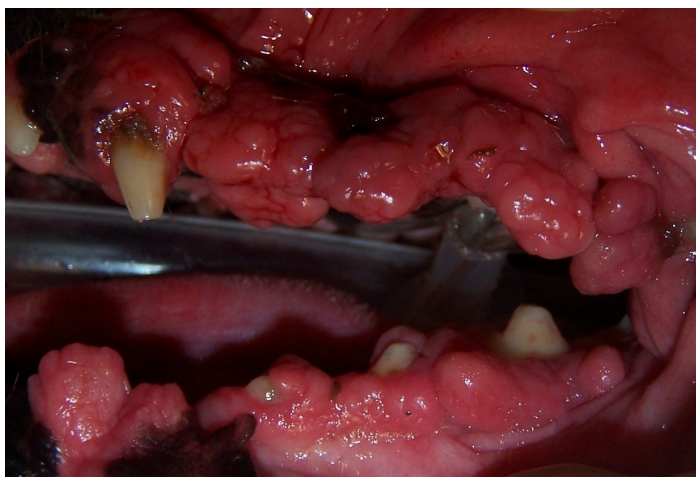
Rogowacenie nabłonka wielowarstwowego płaskiego języka

Przerost

Przerost lewej komory serca w nadciśnieniu tętniczym

Rozrost

Rozrost dziąseł u psa na tle stanu zapalnego

Gojenie ran

Strup

Gojenje ran

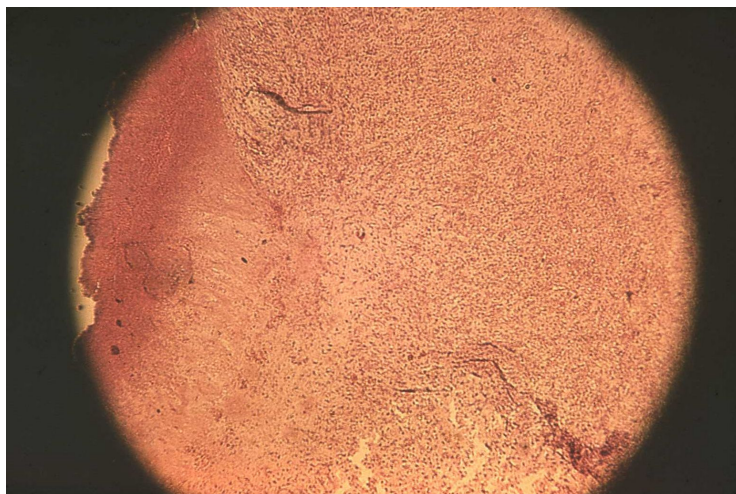
Strup

Gojenje ran

Ziarnina

Gojenie ran

Przekrój przez ziarninującą ranę

Gojenie ran

Blizna cicatrix

Gojenie ran

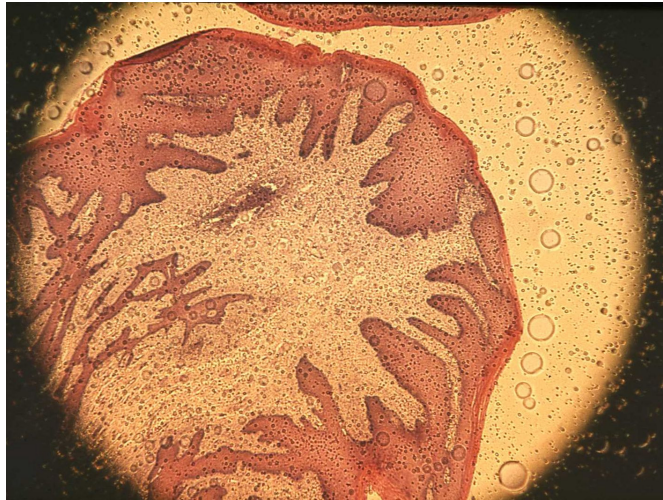
Bliznowiec po laserowym usuwaniu tatuażu („dzikie mięso” - *caries luxurians*)

Nowotwory

Nowotwór łagodny (brodawczak)

Nowotwory

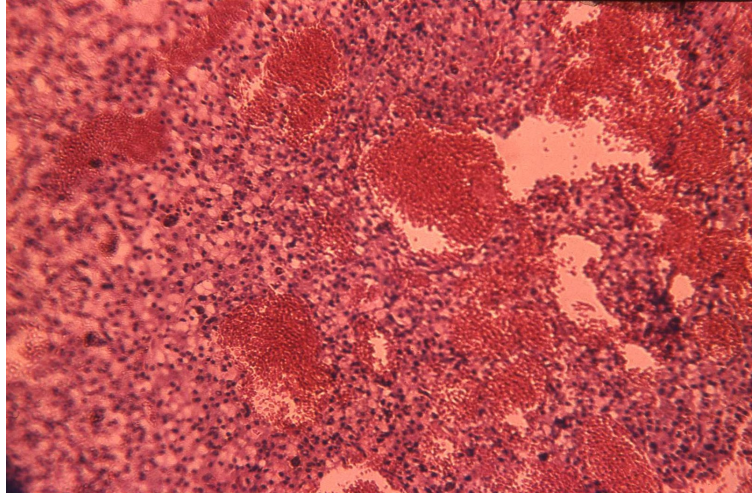
Nowotwór łagodny (brodawczak *papilloma*)

Nowotwory

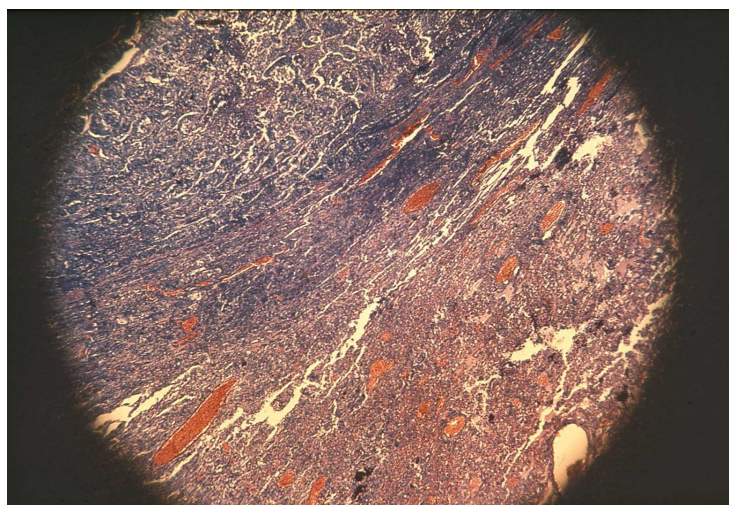
Nowotwór złośliwy (rak skóry *carcinoma*)

Nowotwory

Naczyniak (*haemangioma*) przysadki u szczura

Nowotwory

Rak drobnokomórkowy *carcinoma*

Nowotwory

Guz gruczołu sutkowego u szczura